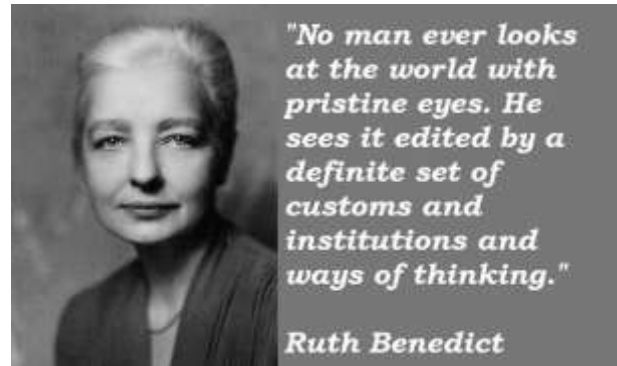

Potlatch (1991)

Sieth Delhaas

De Bazuin, Splinter, 8 maart 1991

Ruth Benedict, de beroemde Amerikaanse antropologe (1887-1948) maakt in de dertiger jaren gewag van een fascinerende gewoonte van de Kwakiutl-Indianen in Brits-Columbia. Een chieft organiseert een potlatchfeest en nodigt stamgenoten uit. Hij overlaadt hen met een geweldige hoeveelheid geschenken, zoals kano's, huiden, kleden en ceremoniële koperen platen. Daarnaast gaat hij zich te buiten aan een uitzinnige vernietiging van eigen kostbare bezittingen. Er worden bijvoorbeeld gigantische hoeveelheden visolie op het vuur gegooid en ook hier kano's, huiden en kleden.

De gastheer houdt zich groot en toont geen enkele emotie over de vernietiging van zijn bezittingen. Zijn doel is enkel zijn gasten te overdonderen. Soms houdt hij brallende redevoueringen in de trant van: ik ben de voornaamste en jullie bedekken je gezicht van jaloezie; ik ben de eerste van alle stammen. Als het feest een punt bereikt waarop één van de gasten vindt dat de gastheer hem in het geven van geschenken en het doen van vernielingen overtreft, verlaat hij het feestterrein en begint thuis voorbereidingen voor een Potlatch, waar hij zijn rivaal zal uitnodigen om hem op zijn beurt te overtroeven.

Ruth Benedict meende dat deze Kwakiutl-Indianen een aanmatigend volk vormden, erop uit om voortdurend zijn superioriteit te bewijzen. Antropoloog Harris zegt in de jaren zeventig echter, dat deze Indianen zich helemaal niet te buiten gaan aan grillen, maar dat hun uitspattingen het gevolg zijn van economische en ecologische omstandigheden. Het contact met de blanken en hun ziektes waren vernietigend voor hen.

Gebuikten de Indianen de Potlatch vóór de komst van de blanken om hun goederen onderling te verdelen, de excessieve Potlatch zou veeleer een uitwas zijn van een stervende cultuur.

Wat is eigenlijk het effect op het gedrag van een volk om te weten dat het leeft op het territorium van andere volken, die het door de eeuwen heen heeft opgejaagd, zo goed als uitgeroeid en waarvan het de overlevenden nog steeds naar het leven staat?

Het zou interessant zijn als bijvoorbeeld een Indiaanse antropoloog dit ter gelegenheid van de Columbusherdenking in 1992, op kosten van de Amerikaanse overheid, eens zou onderzoeken.